

FUNUS

VIRI MAGNIFICI
NOBILISSIMI AMPLISSIMI
CONSULTISSIMI

RUTGERI RULANTI

J. U. D.

ET

REIPUBLICAE HAMBURGENSIS
CONSULIS

PLENI ANNIS PLENI HONORIBUS

D. XXX. NOVEMBRIS HUIUS ANNI

CIO MDCC XLII.

DECENTI PIETATE ET FREQUENTIA DUCENDUM

OBSERVANTER INDICIT

HERMANNUS SAMUEL REIMARUS

LL. OO. PP. ET H. A. GYMNASII RECTOR.

HAMBURGI

TYPIS CONRADI KÖNIGII, AMPLISS. SENATUS, GYMNASII

ET SCHOLAE TYPOGRAPHI.

onsulem, aetatis gravitate, & superante aetatem
 ipsam contento pro Republica studio Vene-
 rabilem amissimus, Magnificum, Nobilissi-
 mum, Amplissimum, Consultissimumque
RUTGERUM RULANTUM:

quem cum virum nobis diu invidisset fortuna, senescentem de-
 mum concessisset, vidimus maturo interim rerum usu, & col-
 lecta praeteritorum temporum memoria, hanc nobis injuriam
 fortunae feliciter resarcientem; vidimus longam & ingravescen-
 tem adeo senectutem in exantlandis pro patria laboribus virili-
 ter confumentem; vidimus senilia incommoda privatim conti-
 nentiâ, publice contentione summa pro salute civium, compe-
 scentem; vidimus interdum ex mediis pro re communi delibe-
 rationibus, prae invalescente tandem corporis infirmitate, se-
 mianimum e curia elatum; denique non stantem quidem, ut
 Imperator ille, sed sedentem ad gubernacula Reipublicae, sed
 judicantem & consulentem in commune fortiter voluisse mori,
 quando illum postridie quam interfuerat Amplissimo Senatui,
 morbus, sane diu gestatus in sinu, & vel tunc prae civitatis
 amore suppressus, quarto autem mors occupavit. Abiit igitur,
 ut annis ita meritis & honoribus plenus: vixit & Reipublicae
 & sibi famaeque suae, quantum humanae vitae & felicitatis
 modus fert, satis superque: reliquit non progeniem quidem,
 quippe ante ipsum extinctam, sed cives innumeros; ut paterno
 semper animo ab ipso dilectos, ita pietate, quae filios decet, erga
 ipsum ejusque memoriam affectos: victurus adeo, non tam in
 multis Rulantium nominibus, quam animis multorum civium,
 unius maxime Rulanti nomen grata mente fervantibus & poste-
 ritati tradituris.

Sci-

Scilicet ita visum est supremo rerum humanarum arbitro, ut profapia Rulantorum, quae dudum foris effloruerat, & meritis partum gloriae fortunarumque decus, quod paucis contingit, a duorum jam seculorum tractu, incorruptum servaverat. in Viro ad summum dignitatis fastigium maxima in civitate evecto cum insigni splendore defineret, & ut Rulantorum illustre nomen ex bellica virtute natum, imagine hac excellenti virtutis civilis quasi obfignaretur. Primus enim Rulantorum, quantum monumenta historiae produnt, parens, NICOLAUS nomine RHEWALD, cognomento alias pinguis dictus, ob virtutem in expugnatione castelli Eyfeldensis testatam, nomen RULANTI tulit, & domicilium fixit Aquisgrani, suscepitque duos filios, *Rutgerum* & *Johannem* Rulanti jam nomine nobiles, quorum posteros quidem reliquos per Flandriae, Trevirorum & varias Germaniae urbes dispersos commemorare nihil attinet. Unum Rutgeri pronepote RUTGERUM RULANTUM Aquisgrani an. 1568. natum, J. U. Doctorem & Syndicum patriae, vel ideo praeterire non possum, quod non tantum multis scriptis profuit literis, & nomine Caesaris Ferdinandi II. varia negotia publica feliciter expedivit, ab eodem una cum patris *Nicolao* & *Johanne* imaginum jure an. 1622. nobilitatus, multis item Principibus & Comitibus a consiliis; sed & quod primus Hamburgum an. 1597. commigravit, ibique vixit ad annum usque 1630, hoc magis nobis celebrandum, quod reliquit filium *Rutgerum*, & hinc nostrum *Rutgerum* nepotem civitati vel maxime huic natos. Pater enim B. Consul RUTGERUS natus Hamburgi an. 1621. postquam literarum studia, cum domicilio in Wittebergenfi, Tubingenfi & Argentoratensi Academia, sedulo tractasset, an. 1648. supremos in utroque Jure honores habita Disputatione *de juramento purgationis* commeruit, & suscepta per annos quatuor peregrinatione per Germaniam, Belgium, Galliam, Italianque, redux in Patriam, dignus habitus est, qui ad Syndici gravissimam dignitatem adhiberetur an. 1670. quo in munere, cum aliis officiis, tum legationibus ad Regem in primis Daniae Potentissimum obeundis studium amoremque in Patriam comprobavit.

Ex hujus *Rutgeri* conjugio cum *Margareta*, *Erasmi Wetkenii* & *Catharinae Wetkeniae* filia, prognatus est an. 1665. die 22. Januarii noster RUTGERUS, atque & naturae ingeniique felicitate & paternis juxta ac maternis majorum imaginibus & exemplis excitatus, ut primum adolevit, ad literas & studium patriae animum haud vulgari industria applicuit, & semel hereditatem quasi paternarum virtutum sibi vindicavit.

Cp

Solent plerumque homines, ut sunt per se proclives ad vitia, ipsa Majorum decora & fortunas trahere in fraudem & perniciem suam, & vel gloria eorum ad insolentem protervitatem atque factum non magis stultum quam inanem efferri, vel certe opibus, quas sibi congestas praemature olfaciunt, ad desidiosum & iners vitae genus atque ad profusam libidinem imprudentes deducis, ut prope facilius homines novi ex inferiore loco, quo se a contemptu & paupertate vindicent, non obstante re angusta, virtutibus ipsi suis, ad gradum honoris opumque haud mediocrem emergant, quam ut ii qui in eximia nobilitate rerumque affluentia nati sunt, fortunae haec munera vel tueantur vel adaugeant ipsi, certe pluribus experientia abundat exemplis eorum, qui vix secundi aut tertii avitorum heredes ornamentorum, gentilitiam famam & dignitatem praecipiti in deteriora lapsu extinguunt & quasi sepeliunt, nomen forte suum ad liberos nepotesque, sed suo primum flagitio contaminatum, suo vitio ignominose obscuratum, transmissuri. Raro invenias gentem, cujus postremi haud cedant primis, quique non remisso & fracto fortunae illecebris animo, vestigia virtutis & sapientiae domestica simili vel etiam majori contentione legant. Quanto magis illustri nunc stirps evasit manebitque *Rulantorum*, quae talem ultimum nomine, nequaquam postremum indole, doctrina & virtute nactum est *Rulantum*. Vix ille decimum excefferat annum, cum patre jam an. 1675. d. 19. Maji orbatus unicae matris tutelae relinqueretur, non ignarus lauti quod ipsum exspectabat patrimonii. In sitam ergo ad praeclara proclivitatem satis prodidit, quod materna illi vox pro severiore patris disciplina fuit, quod ad studia literarum haud perfunctorie tractanda nulla victus quaerendi necessitate accessit, quod eadem ad utilia patriae officia olim praestanda mature comparavit, quod vitae omnes rationes sobrie & temperanter instituit, nullis fortunae irritamentis ab honesto proposito ad lubricum & fallens voluptatis vestigium avocatus. Adit ergo scholam publicam an. 1681. frequentavit Gymnasium ab an. 1684, & jactis solide fundamentis doctrinae contulit se Lipsiam anno 1686. non ut aliud agens & desultorius doctorum suorum auditor, qui futuro otio negotiosam quaereret speciem eruditionis, sed velut qui maxime literarum dulcedine & fructu captus prodesse & sibi & aliis cuperet. Proinde Humanitate, Philosophia, Historia & Juris praecipis probe imbutus an. 1690. Trajecti ad Rhenum specimen doctrinae dedit, habita pro Gradu Doctoris Jcti Dissertatione publica *de Jure expellendi Conductores, quod singularibus Succesoribus competit*. Inde per Belgium, Angliam, Germaniam, Hungariam, Polo-

Poloniamque fecit iter, salutatis ad extremum etiam celeberrimis urbibus Dantisco & Berolino; utriusque tum mirifice, quanquam diversa plane regendi forma, florentibus; nec inde corruptior moribus, sed experientia rerum civilium auctus, & antiquarum patriarumque virtutum tenax domum rediit anno 1692. Jam vero Civis in Patria vivere quidem coepit privatus, id agens maxime, non ut honores & munera per ambitum peteret, sed ut iis suscipiendis & rite administrandis idoneus & fieret & Magistratibus videretur. Neque vero sunt in urbe hac opportunitates adeo frequentes, quas honeste & decore arripiat Jureconsultus, qui vel maxime studium inserviendi Republicae prae se tulerit, nisi forte causis in foro agendis operam dare instituat; quod genus exercitationis nec est cujusvis, nec aptum personis omnibus. Interim privatam maxime industriam posuit in Patriae suae historia, juribus, legibus, ritibusque accurate perdiscendis, ad quod studium non tantum amore natalis solis civiumque suorum ferebatur, & per naturam indolemque ingenii erat instructior, sic ut nihil fere tam minutum esset quin eius id curiosius inquireret diligentia, tenacius retineret memoria, sed & exemplo Viri Magni & immortalis *Gerhardi Schroederi*, postea Consulis, qui ejus sororem *Mariam Elisabetham* an. 1689. duxerat in matrimonium, excitabatur. Itaque ut *Schroederianae* in hoc genere curas Fasti Consulares publice loquuntur, aliaque privatim congesta & elaborata stupendam ejusdem produnt & liberalitatem & sedulitatem: ita schedae hujus Viri partim ad tabularii publici aliorumque monumentorum secretiorum fidem, partim etiam recentius haud exiguis Viri sumptibus confectae & designatae, post obitum ejusdem nullius in manus tutius & feliciter potuerunt incidere quam *Rulanti* nostri, qui iisdem pari dexteritate & fide ad commune emolumentum uteretur, & liberalitate omnino praedicanda publico iterum tabulario easdem testamento legaret.

Interea autem, dum ad publica negotia aliquando gerenda se comparabat *Rulantus*, vitae etiam privatae jucundius transigendae sociam circumspicere coepit, duxitque anno 1694. d. 3. Decembris in matrimonium Virginem Nobilissimam ANNAM ELISABETHAM, Viri Consultissimi *Matthaei Traineri*, J. U. L. & Honestissimae Matronae *Gertrudis von der Fechte*, filiam. Quo ex matrimonio liberos sibi natos vidit, RUTGERUM, an. 1696. d. 28. Jan. MARIAM ELISABETHAM, an. 1697. d. 31. Decembris, & MATTHAEUM JULIUM, an. 1700. d. 3. Aprilis. Verum ut filia paucis horis postquam lucem viderat exspiravit, & maximus

mus natus *Rutgerus* an. 1707. d. 23. Martii obiit undecennis, item mater ex postremo puerperio perit, an. 1700. d. 16. Aprilis, ita minimum natu contigit aetatem virilem attingere, & spem Parenti facere ut magnam & unicam, ita carissimam. Nam & ipse in Johanneo & Gymnasio patrio literis dedit operam, & acquisita Lipsiae, Halae & Giesae Juris scientia, Lugduni Bavorum an. 1724. pro obtinendis summis in utroque Jure honoribus publice disputavit *de cognatione absque agnatione in adoptivos jure Novellarum non transducta*; & perlustratis deinde Belgii Galliaeque praecipuis, domum reversus felici matrimonio sibi junxerat Nobilissimam Feminam **ELISABETHAM CATHARINAM**, natam *Lengerkeniam*, Viduam tum *Jobsti Overbeck*, ex prolixa, cum erga alios tum erga Orphanotrophium nostrum liberalitate merito semper praedicandi. Sed ut sunt humanae spes caducae, hunc pariter filium unicum non degenerem, & florentem aetate opibusque mors praematura Parenti, non sine dolore ejus maximo, eripuit an. 1729. d. 25. Augusti; nec studium tamen, pro liberis complectendi & fovendi cives suos, potuit eripere, quam ad rem curia jam dudum ipsi patebat.

Nam anno 1719. d. 13. Sept. felicibus auspiciis in locum Viri Consultissimi *Joannis von Som*, allectus in Amplissimum Senatum, atque ita post longiorem moram protractus est in lucem publicam, quae pietatem ejus, erga Cives spectatam faceret. Hic vero praecipue virtus ejus enituit, quod aequae temperaret animi motibus ac corporis libidini, publice juxta incorruptus esset ac domi frugalis, non minus diligens in obeundo munere quam constans in colendis veteribus amicis reperiretur, in judicando pariter severum se ac popularem facilemque in accessu praerberet. Enimvero hoc primum ac praestantissimum munus habuit a natura tributum, studioque & exercitatione excoluit, ut animo esset moderato, nec facile rebus adversis aut ingratis a statu mentis tranquillae ad tristitiam iramve dimoveretur: qua re effectum est, ut & in officiis Magistratus nihil temere ageret ex praecipiti impotentia, & valetudini succurreret in senectute, diutiusque viveret Reipublicae; praesertim cum vires quoque corporis nulla libidine fractas in juventute, continentia tueretur. Jam per vitam ejus omnem ne musitationem quidem cujusquam aut voculam suspicam audivimus, magis illum cupiditati quam irae aut libidini esse obnoxium; quin omnes fatentur, eum qui muneribus sibi conciliare hunc tentasset judicem, causam potius suam quam judicem fuisse corrupturum. Et sane huic vitio prodigantia potissimum & luxuria succumbit; quo magis vero a luxu ad frugalitatem inclinant Magistratus, eo sunt muneribus flexiles & placabiles minus. Atque haec est singularis civitatis hujus & nostrorum temporum felicitas, ut vulgo & palam constet, parere nos ejusmodi Magistratibus, qui omnes ac singuli pariter velut dira quadam lege munera ejurarint, & ipso simul vitae suae exemplo Censores morum qui ad minuendum censum spectant & Magistri frugalitatis nobis exstiterint. B. vero Rulantus praeter haec diligentiam quoque singulari probare omnibus coepit: primo mane surgere, primus adesse in curia, domi vacare partibus, & in Praetura causas ad ducentas interdum una die vel audire vel dirimere, singularumque rationes & argumenta accurate per-

perferbere: sed ut ei quod amicis tribueret, nihil crederes temporis super-
 fuisset. Neque tamen videmus ullum civis urbani officium ab eo negligi,
 ullum veterem, amicum, aut necessarium segenius observari. Nimirum adeo
 mitis erat & facilis, ut non amicos modo, & necessarios, verum & ignotos
 & infimae sortis homines perinde ad se admissos affabili colloquio exciperet,
 verbis humanissimis permulceret, & quantum fieri per ipsum causamve ho-
 minum poterat, adjuvaret. Nihilosecius in hunc dicendo si quos deprehendit-
 set nefarii maleficii reos, nihil senimus eum de justitia remittere, sed severe
 adeo & pro meritis improbe delinquentes excipere. Memorabile in primis
 mihi videtur quod factum ab eo in Praetura est. Nam cum certis indicis com-
 pensisset, aemulatores quosdam Judaeos ex nummis accidendis & minuendis
 quaestum facere, rem quodammodo novam, sed ad detegendas tum fraudes
 vix penetrabiles hominum ad celandam nequitiam arte quasi instructorum,
 pernecessariam excogitavit, ut de improvviso apparitores suos ad praecipuos hu-
 jus argentariae artis magistros mitteret tabulasque expensorum & acceptorum
 dari aut vi extorqueri juberet. Ita patefacto flagitio magnam vim pecuniae,
 mulctae loco exactam a rebus, in aerarium reipublicae intulit, simul coercuit frau-
 des hominum & civitati & generi humano noxiorum, & commerciorum si-
 dem antiquam restituit.

Tam bene functus officio Senatoris & Judicis meruit, ut recens adeo à
 Praetura, Consulatu non indignus haberetur, atque loco meritissimi de Repu-
 blica Consulis HENRICI DIETERICI WIESE, J. U. L. anno 1728. d. 11. Fe-
 bruarii sorte eligeretur. Neque vero alium sed eundem hoc in honoris amplif-
 simo gradu invenimus RULANTUM, non dignitas major, non auctoritas,
 non aetas potuerunt vel comitati ejus supercilium inducere, vel relaxare dili-
 gentiam, vel incorruptae justitiae insidias fruire; quin omnibus hisce virtuti-
 bus decus insigne à Consulatu & splendor accessit. Placuit autem B. Consuli
 curas senectutis & vitae solitariae, per quinque & triginta annos toleratae, in-
 gravescentes forte cum aetate, sub extremum fallere novo conjugio; invenit-
 que, in cujus sinu sollicitudines tuto deponeret, in cujus blanda societate senes-
 ctus acquiesceret, Virginem Nobilissimam CORNELIAM, jam laudati Con-
 sulis WIESII, Decessoris sui, & CORNELIAE ROTENBURGIAE Filiam,
 eum qua matrimonium contraxit anno 1735. d. 28. Junii, quamque nunc re-
 liquit Viduam inoestissimam, omni genere felicitatis, quae moerorem hunc
 excipere potest, merito dignam. Ita Vir Beatus sensum aegritudinis dolo-
 rumque corporis, quem praecipitata jam aetas afferebat, hinc dulcedine familia-
 ritatis domesticae, hinc publici muneris strenua functione, vel elusit vel miti-
 gavit. Tandem vero debilitate virium & difficultate respirandi seu oppressio-
 ne pectoris, qui fere solent morbi esse senum, B. Consul d. 22. Novembr. no-
 bis ereptus est, annos natus septem & septuaginta decemque menses.

Faxit Deus immortalis, ut nunquam desint nobis Viri Amplissimi &
 Magnifici simili studio indefesso Patriae accensi, faxit ut qui jam praesunt Rei-
 publicae, aut in posterum ad eandem accedent, similem aetatem, rebus pri-
 vatis publicisque juxta florentibus, attingant aut supergrediantur.

